

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

«Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΖΗΤΟΥΜΕΝΑ»

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 12 ΙΟΥΝΙΟΥ 2009
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ APOLLONIA BEACH HOTEL, ΛΕΜΕΣΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ Α΄

Η εκπαιδευτική διαδικασία σε πολύγλωσσες τάξεις μονόγλωσσων σχολείων

Σ. Α. Μοσχονάς

Τα τελευταία χρόνια, στα «ελληνόφωνα» (μονόγλωσσα) δημόσια σχολεία της Κύπρου και της Ελλάδας, γίνεται όλο και πιο συχνή η ακόλουθη εκπαιδευτική συνθήκη: «αλλόγλωσσοι» («ξενόγλωσσοι» ή/και «μειονοτικοί») μαθητές διδάσκονται την ελληνική σαν να ήταν η μητρική τους γλώσσα, σύμφωνα με το αναλυτικό πρόγραμμα το διαμορφωμένο αποκλειστικά για μητροδίδακτους ομιλητές, από εκπαιδευτικούς οι οποίοι δεν είναι επιμορφωμένοι ούτε έχουν εμπειρία στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας και οι οποίοι, κατά πάσα πιθανότητα, αγνοούν τη μητρική γλώσσα των μαθητών/ριών τους.

Στο εργαστήριο, καλούνται οι εκπαιδευτικοί να καταθέσουν την εμπειρία τους σχετικά με την παράδοση αυτή συνθήκη (η ελληνική να διδάσκεται σαν να ήταν η μητρική γλώσσα των μη ελληνόφωνων μαθητών/τριών). Πώς διαμορφώνεται η διδασκαλία υπό τη συνθήκη αυτή; Είναι σωστή η πεποίθηση ότι η παρουσία «αλλόγλωσσων» μαθητών στην τάξη επιβραδύνει την πρόοδο των «φυσικών ομιλητών»; Μήπως είναι προτιμότερο να χωρίζονται οι μαθητές/τριες ανάλογα με το «επίπεδο γλωσσομάθειάς» τους; Μπορεί ο εκπαιδευτικός να παρεκκλίνει από το Αναλυτικό Πρόγραμμα και να προχωρήσει στην «απαγορευμένη» περιοχή της διδακτικής της ελληνικής ως ξένης;

Σκοπός του εργαστηρίου είναι να αναδειχθούν οι τεχνικές εκείνες που επιτρέπουν στους εκπαιδευτικούς να εγκύψουν στις ανάγκες των «ξενόγλωσσων» μαθητών τους χωρίς να παραγνωρίζουν την πρόοδο των «ελληνόφωνων».

Ο Σπύρος Α. Μοσχονάς γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε γλωσσολογία και φιλοσοφία της γλώσσας στα Πανεπιστήμια του Georgetown (Washington, D.C.), του Maryland, και του Texas (Austin). Το διδακτορικό του δίπλωμα στη γλωσσολογία το απέκτησε από τη Φιλοσοφική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (1994).

Δίδαξε γλωσσολογία στο Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου (1995-1997). Από το 1997 διδάσκει γλωσσολογία και φιλοσοφία της γλώσσας στο Τμήμα Επικοινωνίας και Μ.Μ.Ε. του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Την περίοδο 1998-2004 εργάστηκε στο Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων. Έχει επιμεληθεί εκπαιδευτικό υλικό και μελέτες για τη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ Β΄

Η λογοτεχνία όχημα για τη διδασκαλία της 2ης γλώσσας: Η περίπτωση του μεγάλου βιβλίου

Σούλα Μητακίδου

Στο εργαστήριο, αφού γίνει μια σύντομη αναφορά στη σκοπιμότητα χρήσης της λογοτεχνίας για τη διδασκαλία μιας γλώσσας ως δεύτερης, θα επικεντρωθούμε στο μεγάλο βιβλίο: την ιδέα του μεγάλου βιβλίου, τα χαρακτηριστικά του, τον τρόπο αξιοποίησής του στη διδασκαλία. Στο σημείο αυτό οι συμμετέχοντες/συμμετέχουσες θα χωριστούν σε ομάδες προκειμένου να δουλέψουμε με ένα μεγάλο βιβλίο. Στη συνέχεια θα παρουσιάσουν τη δουλειά τους και θα επακολουθήσει συζήτηση.

Η Σούλα Μητακίδου είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Έχει πτυχίο του Αγγλικού Τμήματος του Α.Π.Θ., πτυχίο Master's από το McGill University του Montreal και διδακτορικό δίπλωμα από το Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Α.Π.Θ. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα και οι δημοσιεύσεις της αφορούν στη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας σε παιδιά γλωσσικών μειονοτήτων, στην αντιρατσιστική εκπαίδευση και στην καλλιέργεια της γλώσσας μέσα από την παιδική λογοτεχνία. Η διδακτική εμπειρία της καλύπτει όλη την κλίμακα ηλικιών από παιδιά προσχολικής ηλικίας μέχρι μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες. Επίσης, έχει διδάξει σε πολλά τμήματα μετεκπαίδευσης εκπαιδευτικών.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ Γ΄

Διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης /ξένης γλώσσας με πολυμεσικά εργαλεία

Σταυρούλα Τσιπλάκου

Στο εργαστήριο θα εξεταστούν κριτικά λογισμικά για τη διδασκαλία της ελληνικής ως Γ2.

Επιμέρους θέματα:

- Σχεδιασμός υλικού για λογισμικό
- Η αξιοποίηση των πολυμέσων
- Παιδαγωγική γραμματική της ελληνικής ως Γ2
- Περιορισμοί

Η Σταυρούλα Τσιπλάκου σπούδασε Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (Πτυχίο Φιλολογίας, 1989) και θεωρητική γλωσσολογία στα Πανεπιστήμια του Cambridge (M. Phil 1991) και του Λονδίνου (Ph.D. 1998). Έχει διδάξει ως Lecturer και Assistant Professor στα Πανεπιστήμια Hull και Simon Fraser. Από το 2001 διδάσκει στο Τμήμα Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Κύπρου. Τα θεωρητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στο χώρο της σύνταξης, της πραγματολογίας, της κατάκτησης της πρώτης και δεύτερης γλώσσας και στη διδακτική του γλωσσικού μαθήματος.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ Δ΄

Πολυτροπικότητα και Διαπολιτισμικότητα στη διδασκαλία της Ελληνικής σε Πολύγλωσσες τάξεις

Έλενα Ιωαννίδου

Σκοπός του εργαστηρίου είναι να παρουσιάσει τις έννοιες της πολυτροπικότητας και της διαπολιτισμικότητας από θεωρητικής πλευράς, αναλύοντας το ρόλο τους στη διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος, ιδιαίτερα σε τάξεις με μαθητές που δεν έχουν την ελληνική ως μητρική γλώσσα. Ταυτόχρονα, θα παρουσιαστεί σχετικό υλικό και οι σύνεδροι θα έχουν την ευκαιρία να:

1. Δουλέψουν με πολυτροπικά κείμενα, να διενεργήσουν ανάλυση των πολυτροπικών τους στοιχείων και να εξετάσουν τρόπους ένταξής τους στο γλωσσικό μάθημα με στόχο την ενίσχυση των αλλόγλωσσων μαθητών.
2. Μελετήσουν υλικό από διάφορα ερευνητικά προγράμματα που προάγει τη διαπολιτισμικότητα ιδιαίτερα μέσα από τη διδασκαλία της γλώσσας.

Η Έλενα Ιωαννίδου είναι Λέκτορας στο Τμήμα Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Κύπρου στη Διδακτική της Γλώσσας. Κατέχει διδακτορικό από το Πανεπιστήμιο του Southampton (2003) στη Γλώσσα και Εκπαίδευση (Language and Education) και μεταπτυχιακό (MA) στην εφαρμοσμένη γλωσσολογία στη διδακτική της γλώσσας (1997). Είναι απόφοιτος του Πανεπιστημίου Κύπρου, τμήμα Επιστημών της Αγωγής (1996) με ειδίκευση στη γλώσσα. Έχει εργαστεί ως μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο Κέντρο Έρευνας στην Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία (CARL) του Πανεπιστημίου του Southampton και ως συντονίστρια του Ευρωπαϊκού ερευνητικού προγράμματος LINEE (Languages in a Network of European Excellency, 7th European Framework). Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στην πολυγλωσσία και γλωσσική διμορφία στην εκπαίδευση, σχέσεις γλώσσας και ταυτότητας, γλωσσική εκπαιδευτική πολιτική στην Κύπρο και την Ευρώπη και στην έννοια της πολλαπλής γλωσσικής ικανότητας (multicompetence).